

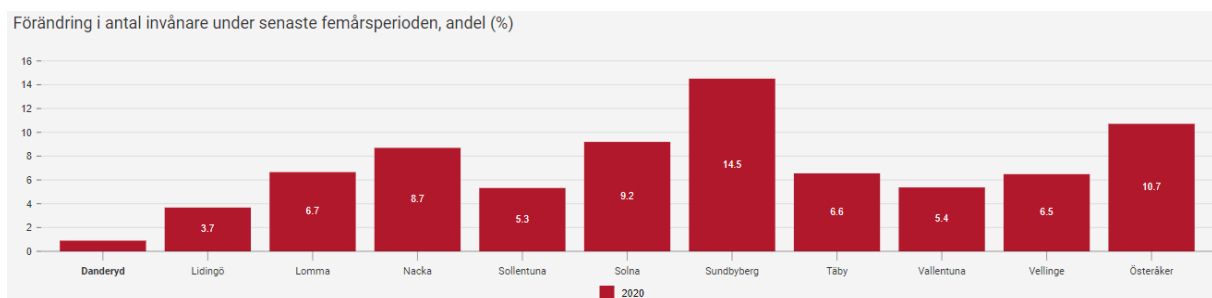
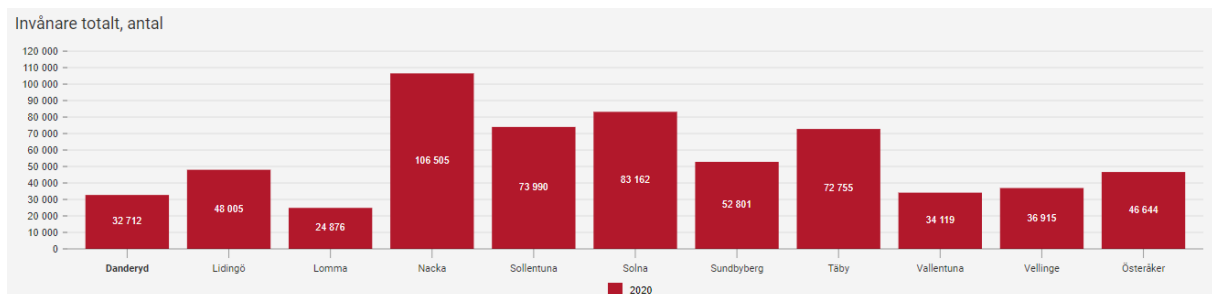
Omvärldsanalys och nyckeltal för Kultur- och fritidsnämnden

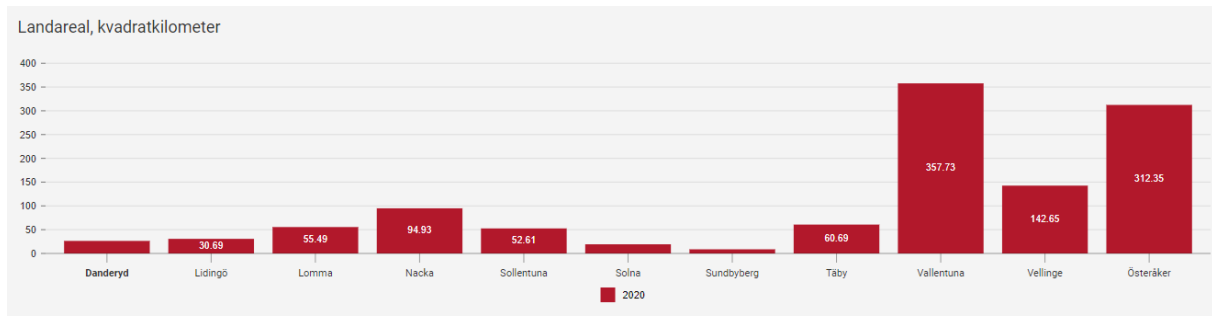
1.1 Bakgrund

Som en del i sin omvärldsbevakning jämför sig Danderyds kommun med några av följande tio kommuner: Vallentuna, Österåker, Sollentuna, Täby, Sundbyberg, Solna Lidingö, Nacka, Lomma och Vellinge. För största säkerhet och jämförbarhet är samtliga jämförelsetal som presenteras i dokumentet hämtade från kommun- och regiondatabasen, KOLADA.

Vid jämförelser kan ett antal grundfaktorer verka jämförelsestörande. Sådana faktorer kan vara befolkningens mängd där fler invånare som delar på en nytthet, exempelvis en simhall, ger en lägre kostnad per invånare. Befolkningsstillväxt medför initialt att nettokostnaden minskar men i ett senare skede kan tröskeeffekter uppstå där kapaciteten måste utökas och ytterligare eller större simhall byggas. Kommunens landareal är också av avgörande betydelse då denna påverkar servicenivå och ibland även upplevd kvalitet. Ur ett invånarperspektiv kan det förväntas att den kommunala servicen finns inom rimligt avstånd.

Nedanstående stapeldiagram visar data avseende 2020 för de elva kommunernas invånarantal, förändring i invånarantal senaste 5-årsperioden samt landareal.

Förvaltningen har valt ut de fem kommuner som mot bakgrund av ovanstående data är mest lika Danderyds kommun för fortsatt jämförelse. Sammantaget är Lidingö den kommun som ligger närmast därefter kommungruppen Lomma, Sollentuna, Vallentuna och Vellinge. Dessa kommuner används för jämförelse när det gäller nettokostnad per invånare tillgång anläggningar. Eftersom yta och befolkningsmängd påverkar tillgången. När det gäller att utvärdera svar från medborgarenkäten görs jämförelser mot samtliga deltagande kommuner.

1.1 Kultur- och fritidsnämnden övergripande

Sammanfattande analys av nyckeltal

I förhållande till jämförelsekommunerna kan konstateras att:

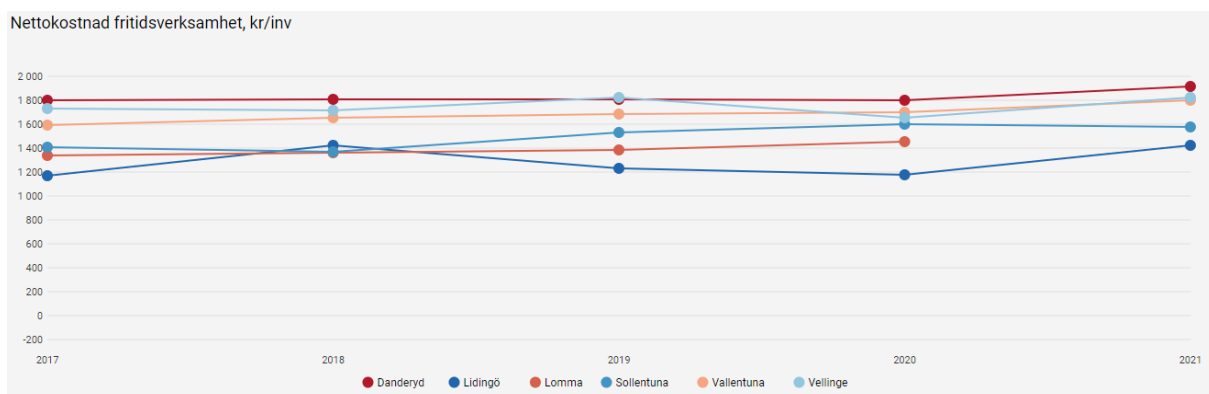
- Nettokostnad per invånare för drift ligger i den högre kategorin för fritid men i ett mellanläge för kulturen
- Investeringsutgifter per invånare ligger högre
- Resultat från Medborgarundersökningen visar att invånarnas omdömen om fritiden och biblioteken fortsatt ligger på en högre nivå än för kulturen. Samtliga värden ligger huvudsakligen i paritet med jämförelsekommunerna

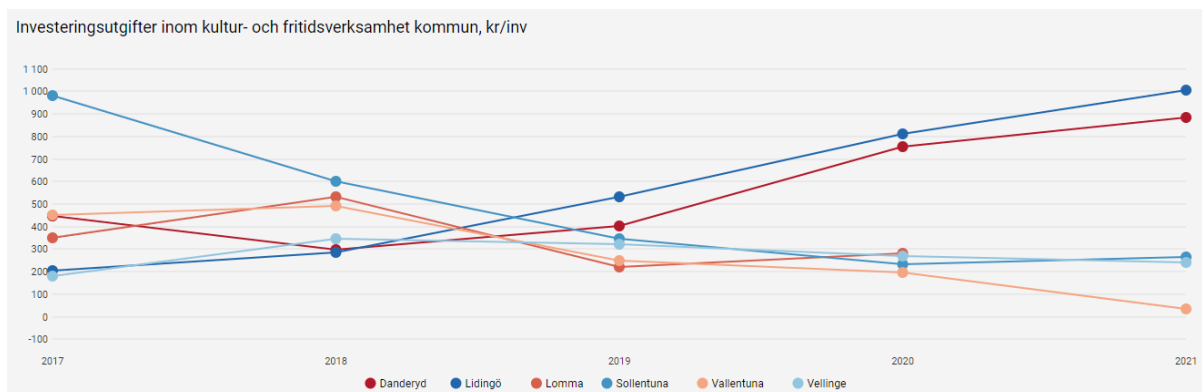
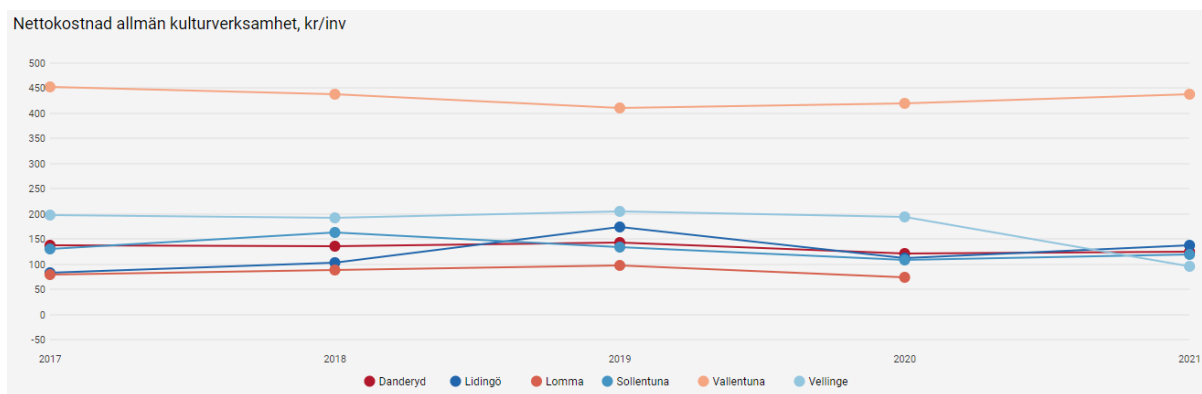
Att antalet deltagartillfällen för barn och unga ligger högst i riket visar att föreningslivet är mycket välfungerande och att Danderyds kommun genom sina idrottsanläggningar, föreningsbidrag och subventionerade hallhyror bidrar med goda förutsättningar. Trots ett stort antal bibliotek som kräver fler anställda ligger nettokostnaden vid jämförelse på en mellannivå. Det högre antalet bibliotek har dock inte medfört att antalet fysiska besök och lån ligger på motsvarande högre nivå. Här kan ombyggnationen i Mörby centrum inverka negativt på för 2019 till 2021. Kulturskolans verksamhet kommer många barn och unga till del utan att ligga på en hög nettokostnadsnivå.

Då kultur- och fritidsnämndens verksamheter, förutom ett folkbibliotek, är frivilliga verksamheter speglar skillnader i nettokostnad i huvudsak skillnader i politisk ambition.

SCB gör årligen en sammanställning ”Vad kostar verksamheten i Din kommun?” där kommunens kostnadsutveckling över tid kan jämföras med andra kommuner. Förändringar i kostnadsutveckling kan innebära att lokaler byter ”huvudman” och därmed kommer att kodas på nytt sätt i redovisningen. En gymnastiksal går från skolkostnad till fritidskostnad, en aula från skolkostnad till kulturkostnad. I SCB:s jämförelsetal inkluderas även kommungemensamma kostnader. Dessa kan fördelas på olika sätt beroende på organisation och ekonomisk styrning varför direkt jämförbarhet mellan kommunerna kan påverkas. En vanlig orsak till större skillnader är hur lokalkostnader fördelas samt hur internhyror prissätts. Nettokostnad är den kostnad som oftast används vid kostnadsjämförelser och visar på den finansiering av verksamheten som sker via skatter och generella statsbidrag.

Graferna nedan visar sammantagen nettokostnadsutveckling som kronor per invånare de senaste fem åren för fritidsverksamhet respektive kulturverksamhet samt investeringsutgifter.

I förhållande till de fem jämförelsekommunerna har Danderyd högre kostnader för fritidsverksamhet och investeringsutgifter men ligger i kluster med övriga kommuner för kulturverksamhet där Vallentuna sticker ut på en betydligt högre nivå.

Resurser	2017	2018	2019	2020	2021
Nettokostnad fritid, kr/inv, SCB	1 802	1 805	1 810	1 799	1 912
Nettokostnad kultur, kr/inv, SCB	990	974	960	906	952
Investeringsutgifter inom kultur- och fritidsverksamhet kommun, kr/inv, SCB	448	300	405	756	884

Jämfört 2017 ligger Danderyds nettokostnad för fritid drygt 6 procent högre. Ökningen skedde från 2020 med 113 kr/invånare och beror främst på att kommungemensamma kostnader omfördelas i samband med räkenskapsammandraget med 68 kr/invånare samt ökade kapitalkostnader om nästan 43 kr/invånare. Här syns en tydlig koppling till de ökade investeringsutgifterna.

För kulturen ligger nettokostnaden nästan 4 procent lägre jämfört 2017. Även här har det dock skett en större ökning jämfört 2020 om 5 procent eller 46 kr/invånare. Även denna beror huvudsakligen på att kommungemensamma kostnader har omfördelats i samband med räkenskapsammandraget med 40 kr/invånare. Under åren 2019 och 2020 fick kultur- och fritidsnämndens verksamheter besparingskrav vilket haft en dämpande effekt på kostnadsutvecklingen.

Rent allmänt är det svårt att göra jämförelser mellan år. Varje år innebär såväl planerade verksamhetsförändringar som oplanerade förändringar i kostnader och intäkter, då främst avseende kapital och personal. Projekt slutförs vid andra tidpunkter än budgeterat, nedskrivningar sker och på personalsidan uppstår frånvaro och vakanser som såväl kan medföra tillkommande som minskade kostnader.

1.2 Anläggningar

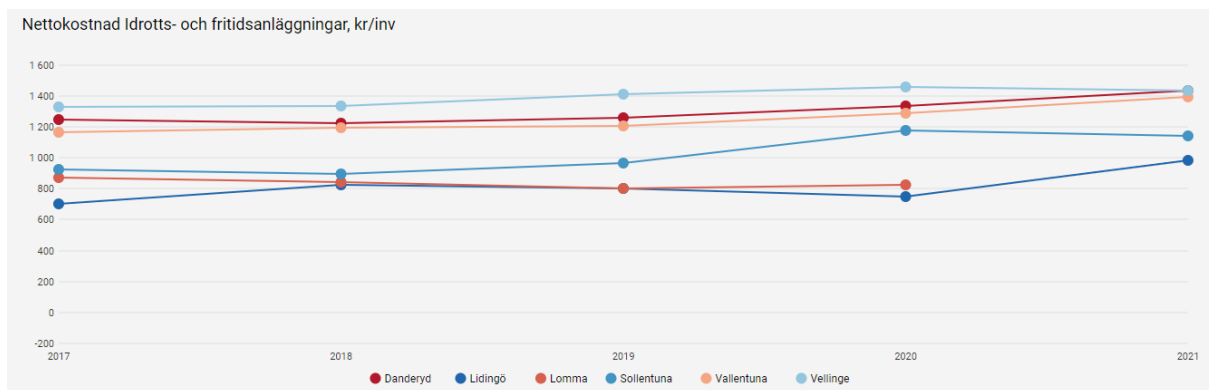
Sammanfattande analys av nyckeltal

I förhållande till jämförelsekommunerna kan konstateras att:

- Nettokostnad per invånare ligger i den högre kategorin
- Resultatet av SCB:s Medborgarenkät visar att Danderyd får goda resultat men ej i topp
- Invånarna är fysiskt mer aktiva

Idrotts- och fritidsanläggningarna kostar jämförelsevis något mer men skapar betydligt mer rörelseaktivitet. Syftet med idrotts- och fritidsanläggningar är att skapa goda förutsättningar för såväl föreningslivet som enskilda utövare. Statistiken visar att Danderyd lyckas väl.

Grafen nedan visar nettokostnadsutveckling som kronor per invånare de senaste fem åren för idrotts- och fritidsanläggningar.

I förhållande till de fem jämförelsekommunerna ligger Danderyds nettokostnad per invånare i det högre spannet i nivå med Vallentuna och Vellinge.

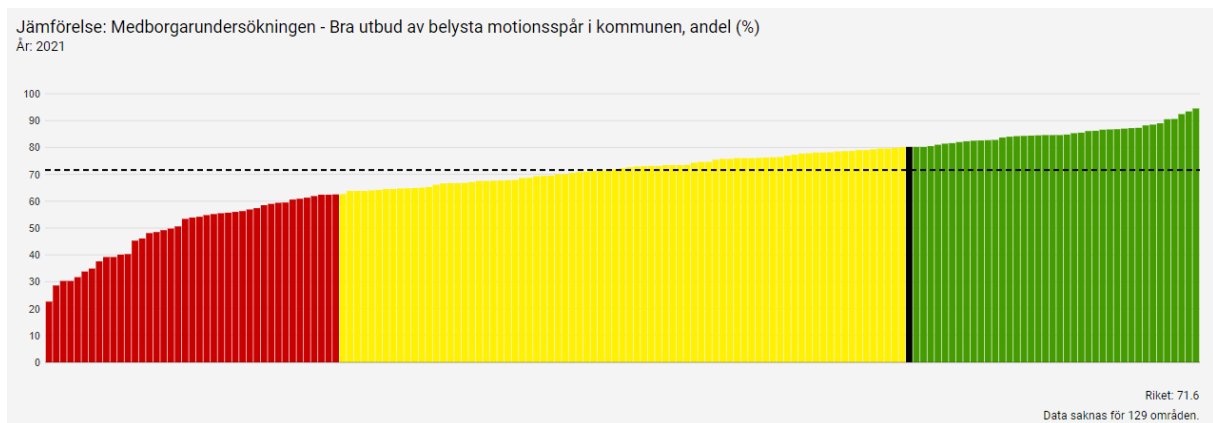
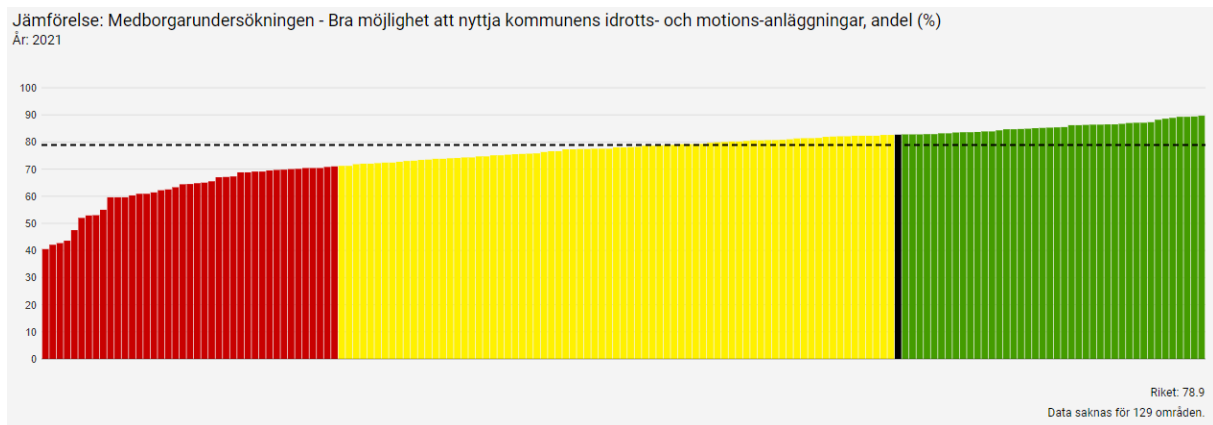
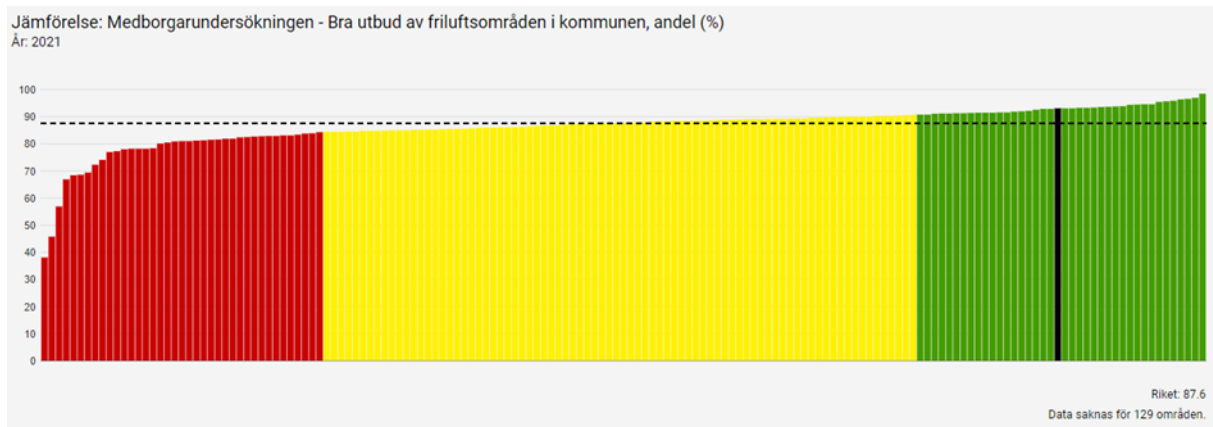
Skillnader mellan kommunerna på denna nedbrutna nivå kan vara en konsekvens av hur kostnader för fritid har särredovisats mellan verksamheterna anläggningar, allmän fritidsverksamhet och fritidsgårdar. Hur anläggningarnas ägarstrukturer ser ut påverkar också. Exempelvis innebär ”Danderydsmodellen” att kostnaderna för konstgräsplanerna inte ingår i kommunens redovisning.

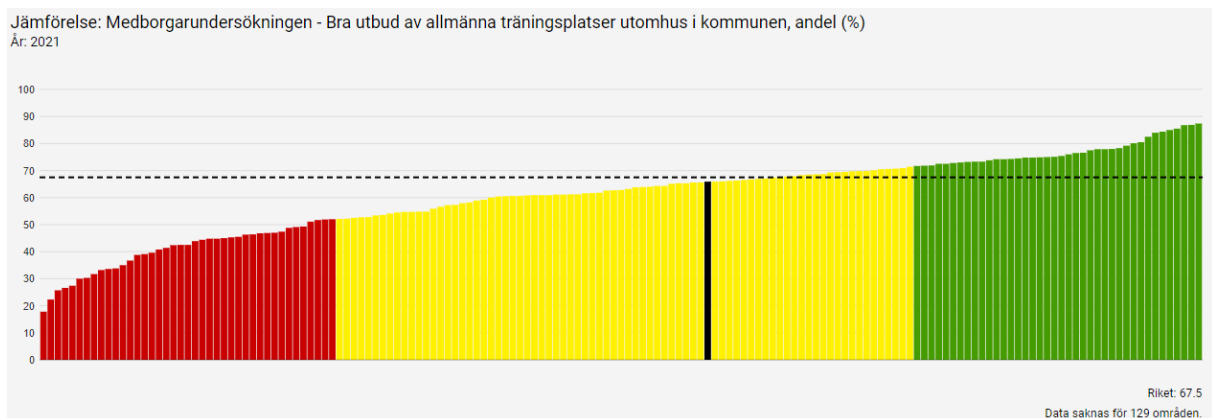
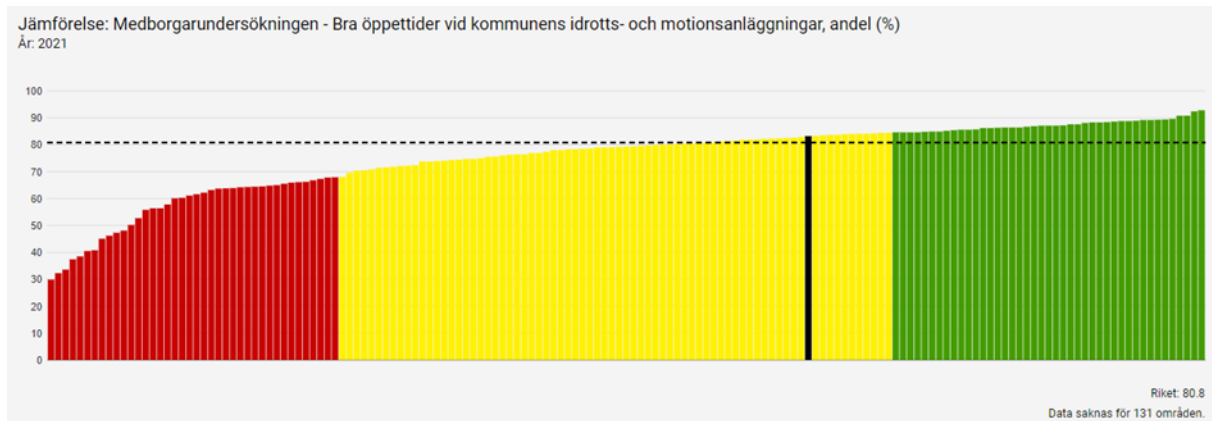
Tabellen nedan visar Danderyds nettokostnadsutveckling.

Resurser	2017	2018	2019	2020	2021
Nettokostnad idrotts- och fritidsanläggningar, kr/inv, SCB	1 249	1 226	1 262	1 334	1 437

Sedan 2017 har nettokostnaden ökat med nästan 15 procent. Ökningen beror huvudsakligen på ökade kapitalkostnader. Denna kostnad motsvarar cirka 57 kr per invånare. Justerat för detta har nettokostnaderna ökat med drygt 10 procent den senaste 4 årsperioden. Jämfört 2020 ökade kostnaderna med nästan 8 procent eller 103 kr/invånare. Ökningen berodde huvudsakligen på att omfördelade kommungemensamma kostnader i samband med räkenskapsammandraget samt kapitalkostnader vardera ökade med 42 kr/invånare.

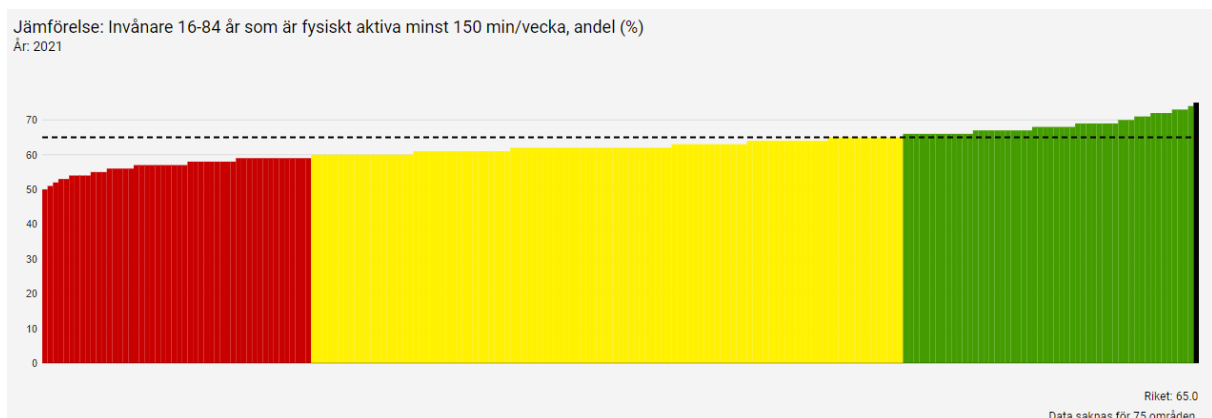
Stapeldiagrammen nedan visar resultat från SCB:s medborgarundersökning 2021. Från och med 2021 har SCB tagit fram en ny medborgarenkät som innebär ett helt nytt upplägg och struktur jämfört tidigare. Många frågor kvarstår men svaren, till följd av ny modell, blir inte jämförbara.

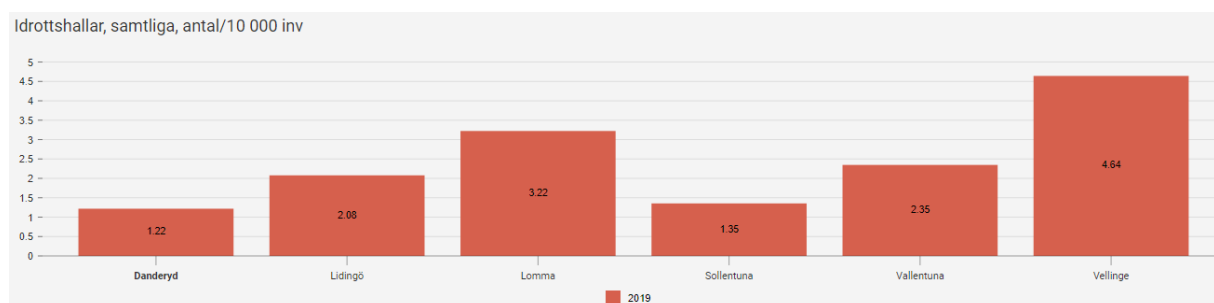
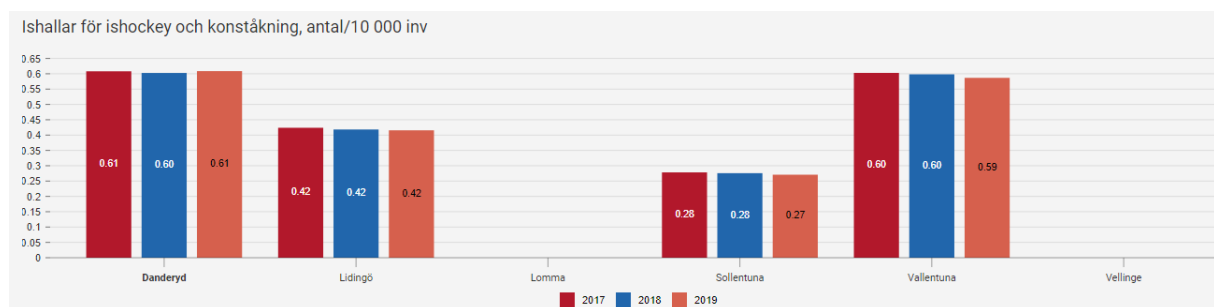
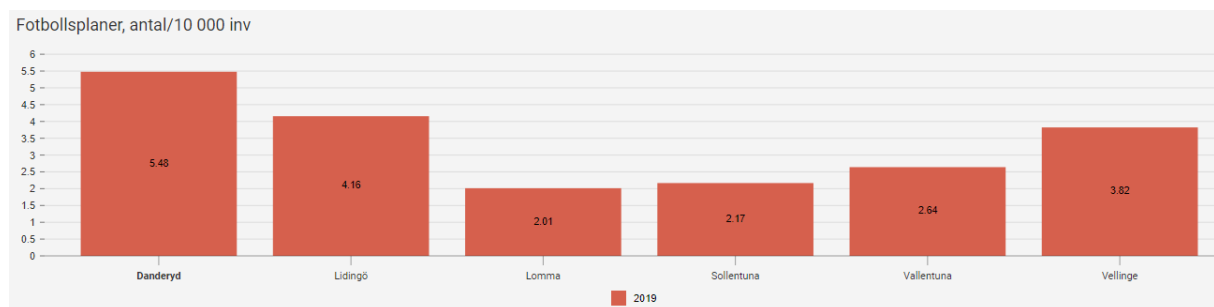
I förhållande till riket är invånarna generellt nöjda när det gäller service i form av idrottsanläggningar och friluftsområden. Sämst omdöme får frågan beträffande utbud av allmänna träningsplatser. Under 2021 gjordes en stor satsning om 4 mnkr på spontanidrotten där 13 nya spontanytor har iordningsställt fördelade på samtliga kommundelar. Då enkäten genomfördes under hösten är det troligt att kommunens satsningar inte hunnit få fullt genomslag. Förvaltningen kommer enligt verksamhetsplan för 2022 att fokusera på arbetet med att informera om de fritidsmöjligheter som finns i kommunen.

Resultat nedan från Folkhälsomyndighetens nationella enkät "Hälsa på lika villkor" visar att 75 procent av Danderyds invånare 16 - 84 år skattar att de är aktiva minst 150 minuter per vecka. Detta innebär att Danderyd har högst värde av deltagande kommuner.

Kvalitet och resultat	2018	2019	2020	2021	2022
Bra öppettider vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%), SCB	-	-	-	83,2	
Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%), SCB	-	-	-	82,7	
Bra utbud av belysta motionsspår i kommunen, andel (%), SCB	-	-	-	80,2	
Bra utbud av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen, andel (%), SCB	-	-	-	65,9	
Bra utbud av friluftsområden i kommunen, andel (%), SCB	-	-	-	93,1	
Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%), Folkhälsomyndigheten	75	-	75	75	

Nedan redovisas resultat från anläggningsenkäten 2019 som sammanställs av Sveriges Kommuner och Regioner.

I förhållande till de fem jämförelsekommunerna ligger Danderyd i topp beträffande antal fotbollsplaner. Detta kan ses som en effekt av den så kallade ”Danderydsmodellen” som möjliggjort för föreningar att med nyttjanderätt till mark och kommunal borgen investera i egna konstgräsplaner.

Även när det gäller ishallar ligger Danderyd och Vallentuna i topp medan antal idrottshallar per invånare i Danderyd ligger lägst bland jämförelsekommunerna. Antal anläggningar per invånare säger dock inget om tillgången till träningstider då denna beror på hur många aktiva det finns inom de olika idrotterna samt föreningarnas ambitionsnivå beträffande antal träningstillfällen per vecka. Att tillgång till anläggningar för olika idrotter skiljer sig åt mellan kommuner kan spegla skillnader i efterfrågan.

Volym	2018	2019	2020	2021	2022
Badtillfällen inomhus, antal/inv, Egen	2,65	3,51	2,15	1,57	Mäts per helår
Fotbollsplaner, antal/10 000 inv, SKR ¹⁾	-	5,48	-	-	
Idrottshallar, samtliga, antal/10 000 inv, SKR ¹⁾	-	1,22	-	-	
Ishallar för ishockey och konståkning, antal/10 000 inv, SKR ¹⁾	0,60	0,61	-	-	

1) Anläggningsenkäten genomförs vart 4-5 år. Senast den genomfördes var 2019.

Det totala antalet badtillfällen inomhus minskade ytterligare under 2021. Orsaken bedöms huvudsakligen vara en effekt av pandemin.

1.3 Föreningsstöd

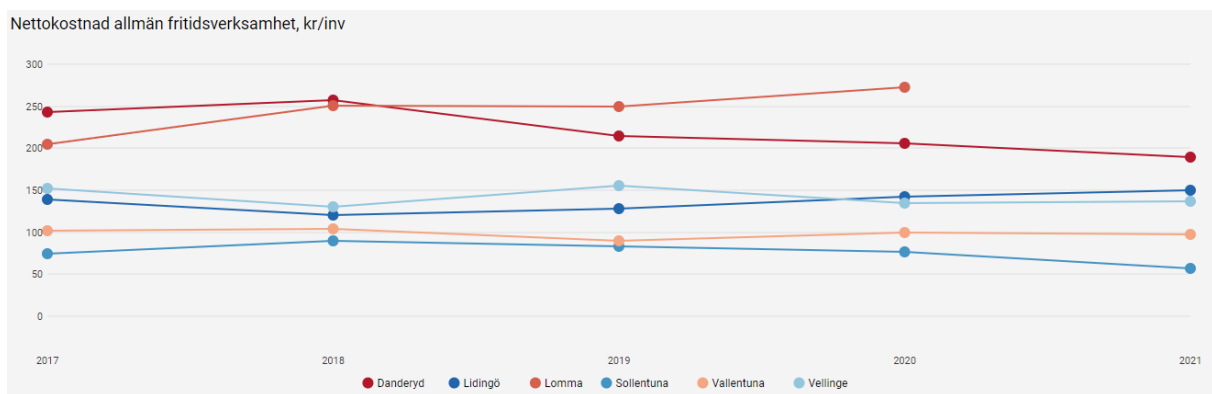
Sammanfattande analys av nyckeltal

I förhållande till jämförelsekommunerna kan konstateras att:

- Nettokostnad per invånare ligger i den högre kategorin
- Föreningslivet erhåller såväl högre kommunalt- som statligt bidrag
- Barn- och ungdomar är fysiskt mer aktiva

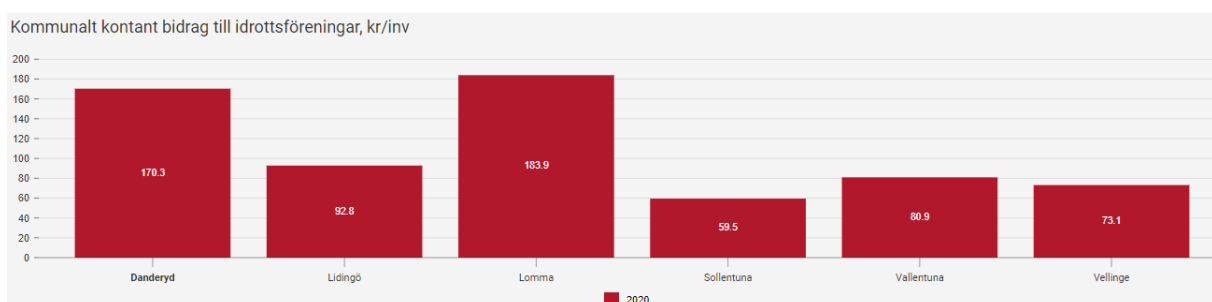
Att antalet deltagartillfällen för barn och unga ligger högst i riket vilket visar att föreningslivet är mycket välfungerande och att Danderyds kommun genom sina idrottsanläggningar, föreningsbidrag och subventionerade hallhyror bidrar med goda förutsättningar.

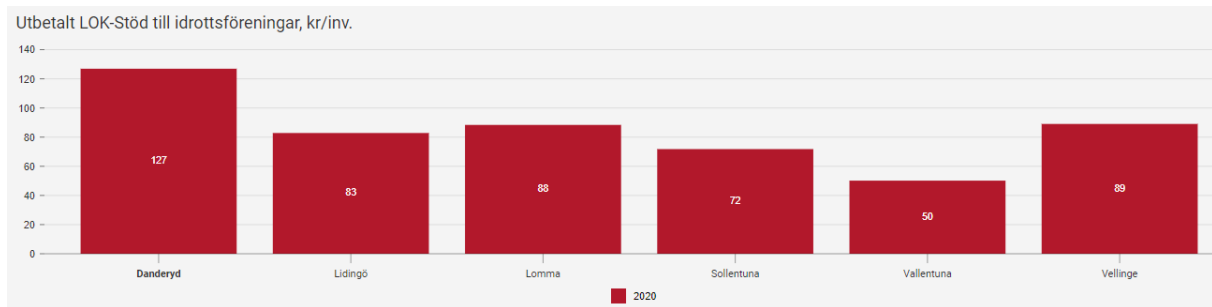
Grafen nedan visar nettokostnadsutveckling som kronor per invånare de senaste fem åren för allmän fritidsverksamhet som huvudsakligen omfattar föreningsstöd i form av kontantbidrag samt kostnad för idrottshallar.

I förhållande till de fem jämförelsekommunerna ligger Danderyds nettokostnad per invånare i den högre kategorin. Föreningsbidrag kan variera stort mellan olika kommuner. En del kommuner lämnar låga eller inga bidrag, men tar inte ut hyror för hallar och planer medan andra, som Danderyd, ger bidrag och tar ut en symbolisk hyra. Även ”Danderydsmodellen” påverkar eftersom föreningar som tagit eget anläggningsansvar erhåller ett högre bidrag.

Föreningarna i Danderyd är mycket aktiva och deltagartillfällena många. Detta påverkar såväl det kommunala kontanta föreningsbidraget som det statliga LOK-stödet som redovisas i graferna nedan.

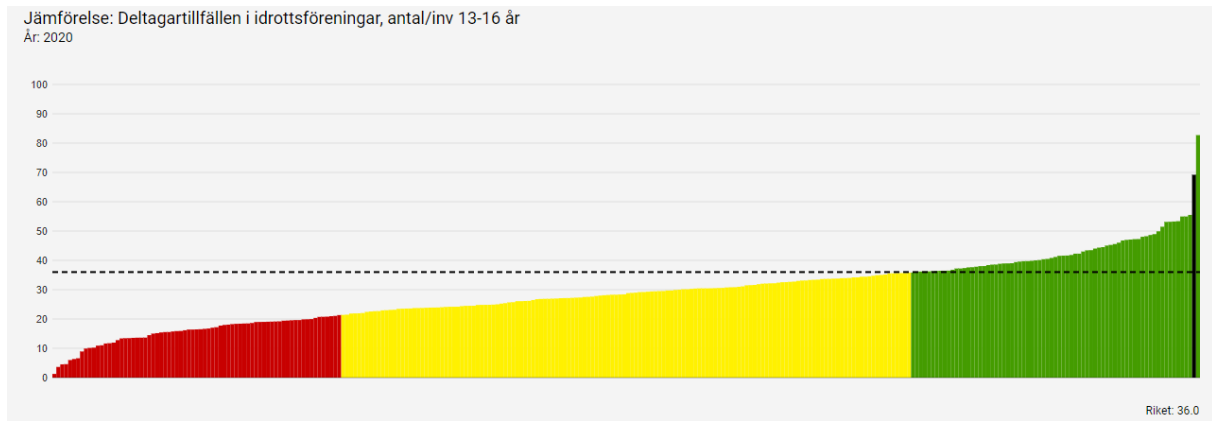

Resurser	2017	2018	2019	2020	2021
Kommunalt kontant bidrag till idrottsföreningar, kr/inv, RF	-	177,7	184,0	170,3	Publiceras vecka 35
Utbetalt LOK-Stöd till idrottsföreningar, kr/inv, RF	124	127	133	127	Publiceras vecka 44
Nyttjandegrad i sporthallar, andel bokade timmar, Egen	91 %	94 %	93 %	87 %	87 %
Nettokostnad allmän fritidsverksamhet, kr/inv, SCB	243	258	214	206	189

I tabellen ovan visas bland annat Danderyds nettokostnadsutveckling. Sedan 2017 har nettokostnaden minskat med drygt 22 procent. Minskningen beror fullt ut på att fördelningen av gemensamma kostnader inom Träffpunkten har förbättrats. Någon minskning beträffande föreningsbidrag har inte skett. Till följd av covid-19 pandemin minskade nyttjandegraden i sporthallarna på en lägre nivå för åren 2020 och 2021.

Nedan redovisas resultat från Riksidrottsförbundets sammanställning över antalet deltagartillfällen i LOK-stödsberättigade idrottsföreningar.

I förhållande till riket ligger Danderyd i topp beträffande hela åldersgruppen 7 - 20 år och på andra plats efter Solna när det gäller den särskilda fokusgruppen 13 - 16 år. Detta faktum tyder på att föreningslivet i Danderyds kommun är välfungerande samt ges goda förutsättningar att bedriva sin verksamhet, något som kan vara orsaken till att såväl nettokostnad för allmän fritidsverksamhet som idrottsanläggningar ligger på en högre nivå i Danderyd

Volymer	2017	2018	2019	2020	2021
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7 - 20 år, RF	59	61	65	60	Publiceras oktober
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 13 - 16 år, RF	68	71	76	69	Publiceras oktober
Antal gruppaktiviteter, Egen	47 200	47 674	50 394	49 627	46 311

Den nedgång som syns avseende 2020 bedöms vara en effekt av pandemin.

1.4 Ungt Fokus

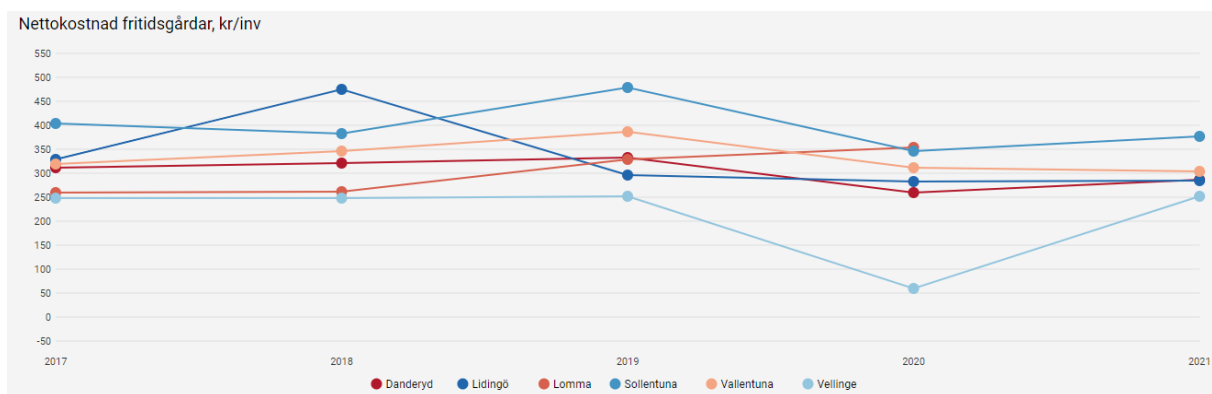
Sammanfattande analys av nyckeltal

I förhållande till jämförelsekommunerna kan konstateras att:

- Nettokostnad per invånare ligger i en mellannivå
- Resultatet av SCB:s Medborgarundersökning visar att Danderyd ligger väl till i jämförelsegruppen samt jämfört riket.
- Antal fritidsgårdar/aktivitetshus per invånare ligger i en mellannivå.

För verksamheten finns få jämförelsetal att tillgå. Sedan senast publicerade data har en omorganisation skett där en fritidsgård har lagts ned till förmån för en utvidgad uppsökande fältverksamhet.

Grafen nedan visar nettokostnadsutveckling som kronor per invånare de senaste fem åren för fritidsgårdar.

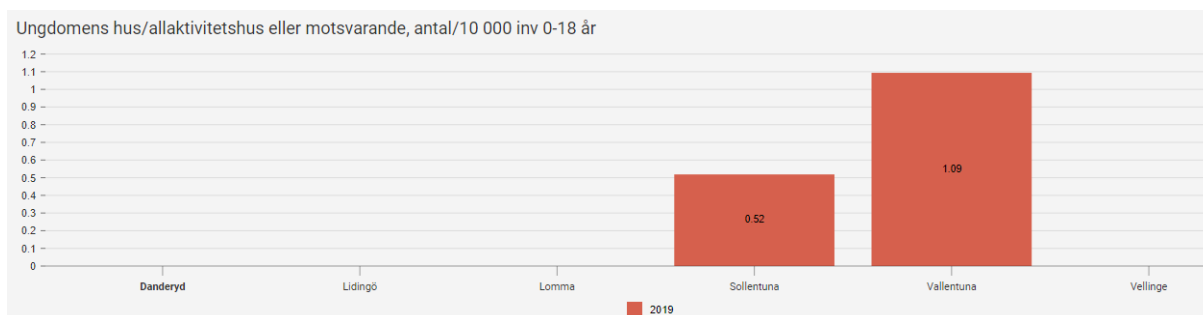
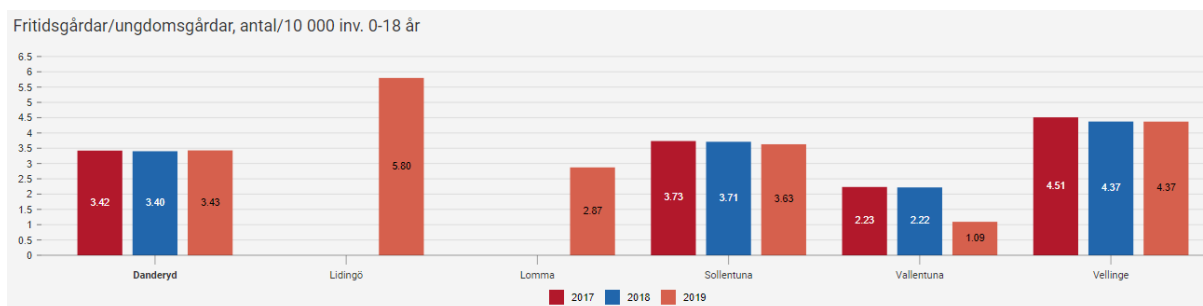
I förhållande till de fem jämförelsekommunerna ligger Danderyds nettokostnad per invånare på en mellannivå i paritet med Lidingö och Vallentuna.

Generellt försvåras redovisningen av nettokostnad inom området eftersom flera verksamheter blir alltmer integrerade och i större utsträckning samverkar med varandra (fritidsgård/träffpunkt/kulturskola/kultur). Detta gör det svårare att särskilja kostnader. Hur verksamheten är organiserad kan skilja sig mellan kommuner varför rättvisande jämförelser försvåras.

Resurser	2017	2018	2019	2020	2021
Nettokostnad fritidsgårdar, kr/inv, SCB	311	321	334	260	286

Tabellen ovan visar Danderyds nettokostnadsutveckling. Sedan 2017 har nettokostnaden minskat med drygt 8 procent. Minskningen beror på den omorganisation som genomfördes 2020 där en fritidsgård stängdes till förmån för en utvidgad uppsökande fältverksamhet. Variationer mellan åren beror även på andel utfördelade övergripande kommungemensamma kostnader.

Nedan redovisas resultat från den anläggningsenkät som sammanställs av Sveriges Kommuner och Regioner.

I förhållande till de fem jämförelsekommunerna ligger Danderyd i ett mellan skikt beträffande antal fritidsgårdar och allaktivitetshus men långt under Lidingö. Statistiken är dock från 2019 och förändringar kan ha skett sedan dess. I Danderyd har Djursholms fritidsgård lagts ner. Justerat för detta blir det 2,29 gårdar per 10 000 invånare.

Volymer	2017	2018	2019	2020	2021
Jag brukar besöka fritidsgårdarna i Danderyd på eftermiddagarna (%) Kundundersökning Våga Visa -Elever åk 8	19	16	14	12	Ej publicerad
Jag brukar besöka fritidsgårdarna i Danderyd på kvällarna (%) Kundundersökning Våga Visa -Elever åk 8	9	8	10	5	Ej publicerad
Jag brukar besöka fritidsgårdarna i Danderyd på helgerna (%) Kundundersökning Våga Visa -Elever åk 8	8	6	10	4	Ej publicerad
Andel elever i åk 9 som besökt fritidsgård, Stockholmsenkäten	Ingen mätning	42	Ingen mätning	36	Ingen mätning
Fritidsgårdar/ungdomsgårdar, antal/10 000 inv. 0 - 18 år, SKR ¹⁾	3,42	3,40	3,43	-	-

1) Anläggningsenkäten genomförs vart 4-5 år. Senast den genomfördes var 2019.

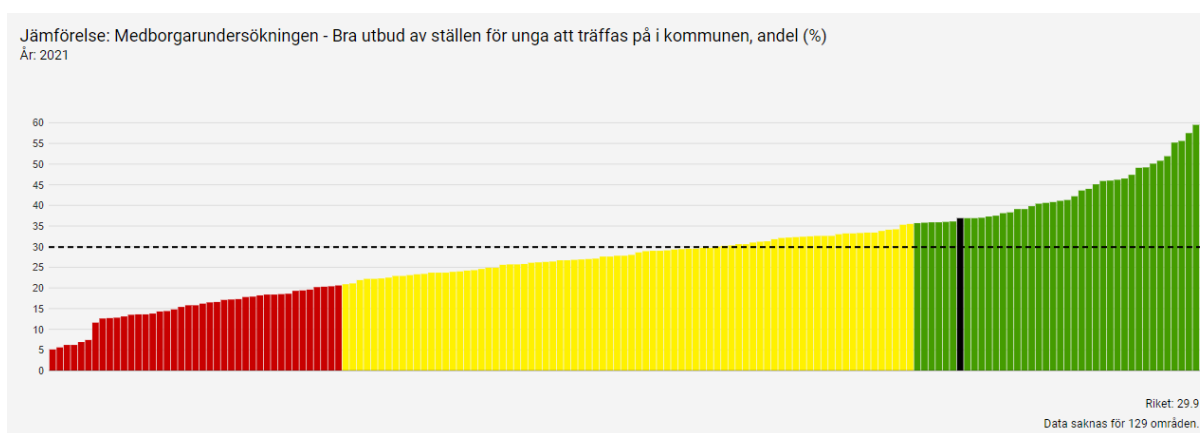
I kundundersökningen Våga Visa (2020) ingår elever i årskurs 8 i Mörbyskolan och Fribergaskolan. Rent generellt är Fribergaskolans elever mer nöjda, men andelen som uppger att de brukar besöka gårdarna skiljer sig inte åt. Nöjdheten i samtliga aspekter har ökat. Andelen som uppger att de besöker fritidsgårdarna har minskat sedan 2019. Enkäten genomförs i februari varje år vilket kan medföra att svaren till stor del grundar sig på uppfattningar och upplevelser baserade på föregående år. Enligt Stockholmsenkäten 2020 har 36 procent av eleverna i årskurs 9 besökt fritidsgårdarna vilket ligger i paritet med snitt för länet men innebär en nedgång jämfört år 2018 då andelen var 42 procent.

Kvalitet och resultat	2017	2018	2019	2020	2021
Jag tycker att verksamheten på fritidsgårdarna i Danderyd är bra (%) Kundundersökning Våga Visa -Elever åk 8	55	53	52	55	Ej publicerad

Jag är nöjd med fritidsgårdarna i Danderyd öppettider (%) Kundundersökning Våga Visa -Elever åk 8	45	44	38	44	Ej publicerad
Jag känner mig välkommen till fritidsgården i Danderyd (%) Kundundersökning Våga Visa -Elever åk 8	68	67	65	74	Ej publicerad
Bra utbud av ställen för unga att träffas på i kommunen, andel (%), SCB	-	-	-	-	36,9

Stapeldiagrammen nedan visar resultat från SCB:s medborgarundersökning 2021. Det nya kultur- och aktivitetshuset för ungdomar, Demo, invigdes i september och SCB:s undersökning genomfördes under hösten varför det är troligt att effekterna av Demo inte syns fullt ut.

Trots att andelen som svarat ”mycket bra” eller ”bra” på frågan endast uppgick till 37 %, ligger Danderyd väl i förhållande till utfall för riket.

Nedanstående tabell visar utvecklingen av alkohol- och narkotikakonsumtion bland elever i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet.

Stockholmsenkäten¹⁾	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2022
Andel (%) som någon gång använt narkotika, år 9	11	9	5	13	13	18	12	
Andel (%) som någon gång använt narkotika, år 2	28	28	28	28	35	26	34	
Andel (%) som inte dricker alkohol, år 9	30	38	43	48	55	42	48	
Andel (%) som inte dricker alkohol, år 2	10	14	14	13	21	26	17	

1) Stockholmsenkäten genomförs vartannat år. Siffrorna avser hemkommun.

Alkoholkonsumtionen visar en långsiktig nedåtgående trend, vilket är positivt och något som vi ska fortsätta att förstärka. Tendensen för narkotika är tyvärr negativ och kan därmed ha en stark påverkan på ungdomars fritid med ökad upplevd otrygghet och med ett riskbeteende som ger negativa konsekvenser i sociala relationer. En stark indikator är stockholmsenkätens fråga ”Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika (bland de som inte använt narkotika)” på sex år har den ökat med 39 procent. Resultat för 2022 presenteras i september 2022.

För att nå effekt i arbetet är det viktigt att alltid nämna konsekvenserna med ett ökat bruk av ANT till målgruppen. Att hela tiden belysa det lokala perspektivet med hjälp av ungdomarna och föräldrarna i form av brukarmedverkan. Att arbeta hälsofrämjande och fokusera på med de goda exemplen som finns bland ungdomarna och erbjuda positiva möten för ungdomarna.

1.6 Bibliotek

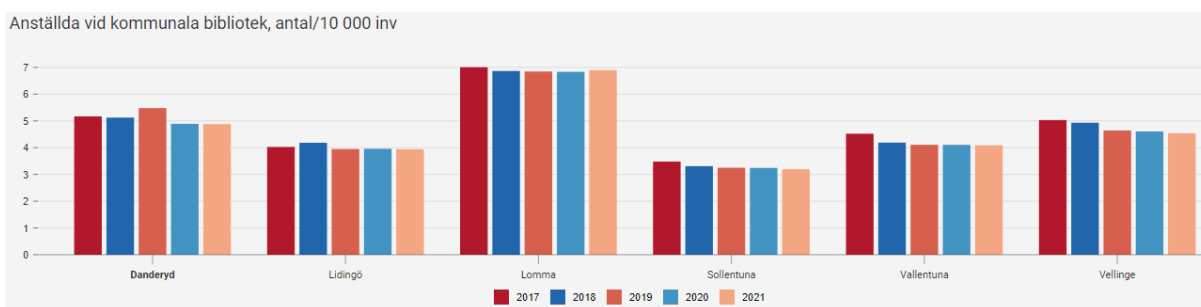
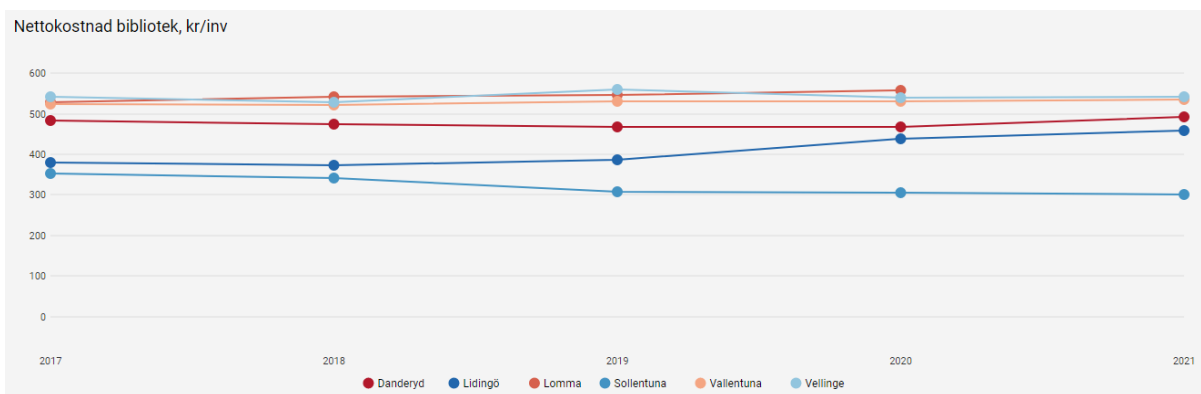
Sammanfattande analys av nyckeltal

I förhållande till jämförelsekommunerna kan konstateras att:

- Nettokostnad per invånare inte sticker ut
- Flest antal bibliotek per invånare
- Antal fysiska besök ligger på en genomsnittlig nivå i förhållande till jämförelsekommunerna men väl över snitt för riket
- Lån och barnbokslånen minskar och ligger på en i förhållande låg nivå
- Resultatet av SCB s Medborgarundersökning visar på goda omdömen i paritet med jämförelsekommunerna

Trots ett stort antal bibliotek som kräver fler anställda ligger nettokostnaden vid jämförelse på en mellannivå. Det högre antalet bibliotek har dock inte medfört att antalet fysiska besök och lån ligger motsvarande högre med tanke på den högre servicenivån. Orsaken kan vara att bibliotekets resurser huvudsakligen måste användas för bemanning och till mindre del kan nyttjas för uppsökande verksamhet, läsförmedlande aktiviteter, bokcirkel och författarbesök med mera.

Grafen nedan visar nettokostnadsutveckling som kronor per invånare de senaste fem åren för bibliotek.

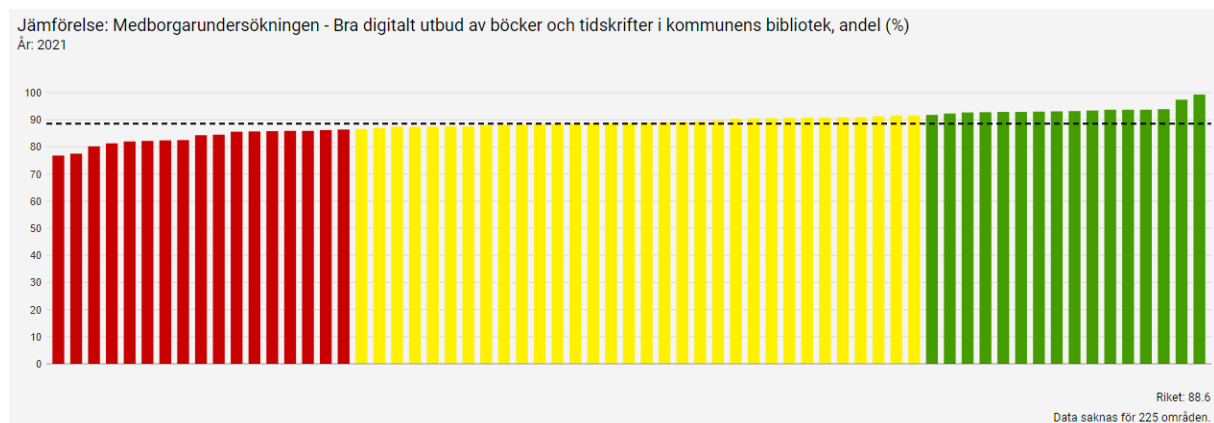
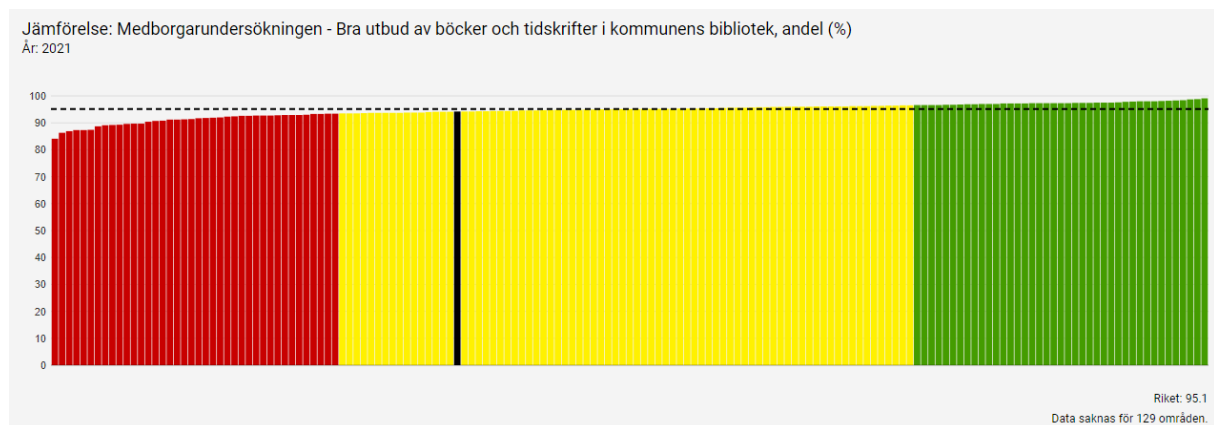
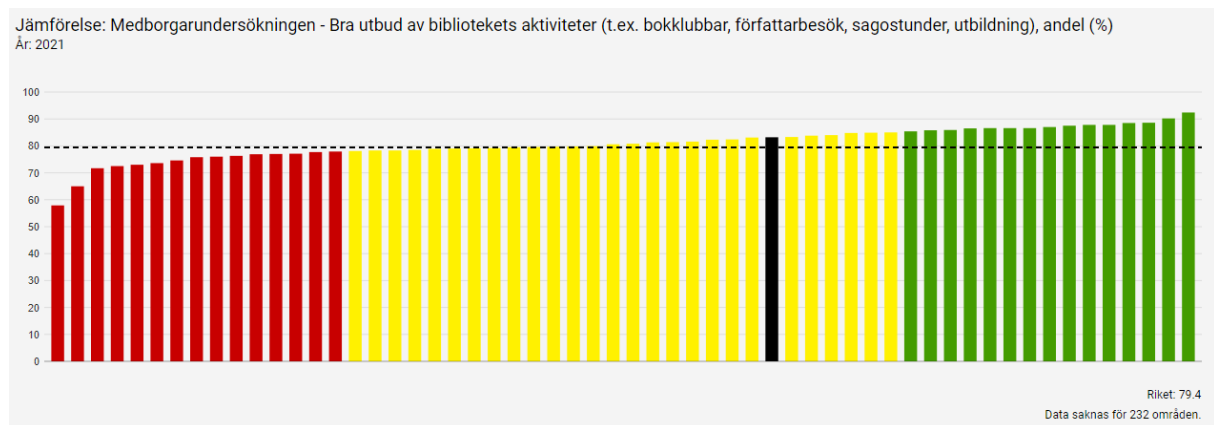

I förhållande till de fem jämförelsekommunerna ligger Danderyds nettokostnad per invånare i ett kluster med övriga där Sollentuna sticker ut med en lägre kostnad. Detta trots att Danderyd med sina fyra fullskaliga bibliotek har flest bibliotek per invånare. För att kunna bemanna dessa har Danderyd fler anställda än de flesta jämförelsekommuner. Att kostnaden inte ligger högre kan bero på att kommunens bibliotek är gamla. I statistiken för 2022 då helårseffekt kommer att synas av det nya biblioteket i Mörby centrum kommer kostnaden för lokaler att öka med motsvarande 85 kronor per invånare.

Resurser	2017	2018	2019	2020	2021
Anställda vid kommunala bibliotek, antal/10 000 inv, KB	5,2	5,1	5,5	4,9	4,9
Nettokostnad bibliotek, kr/inv, SCB	483	474	468	469	493

Tabellen ovan visar Danderyds nettokostnadsutveckling. Sedan 2017 har nettokostnaden ökat med 2 procent, men med 5 procent jämfört 2020. Detta beror huvudsakligen på att budgetavvikelsen i bokslut 2020 var högre än 2021.

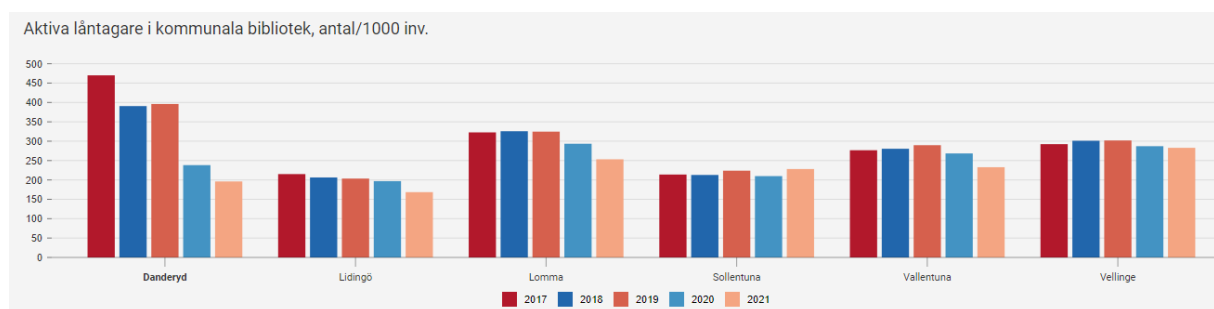
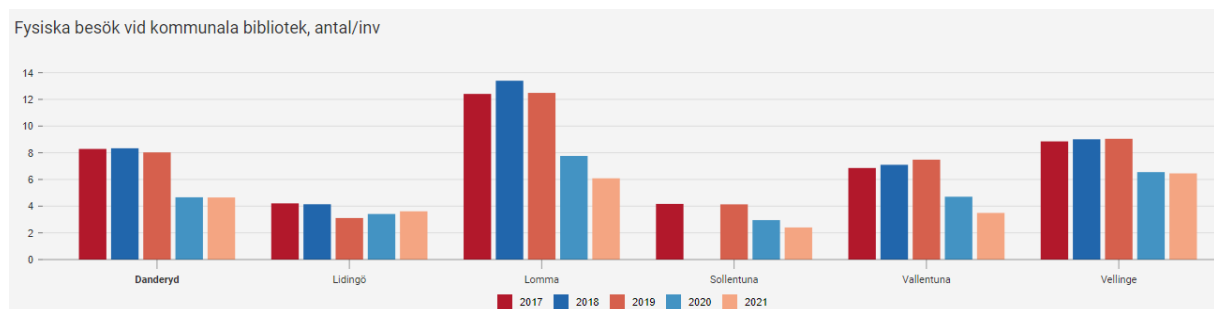
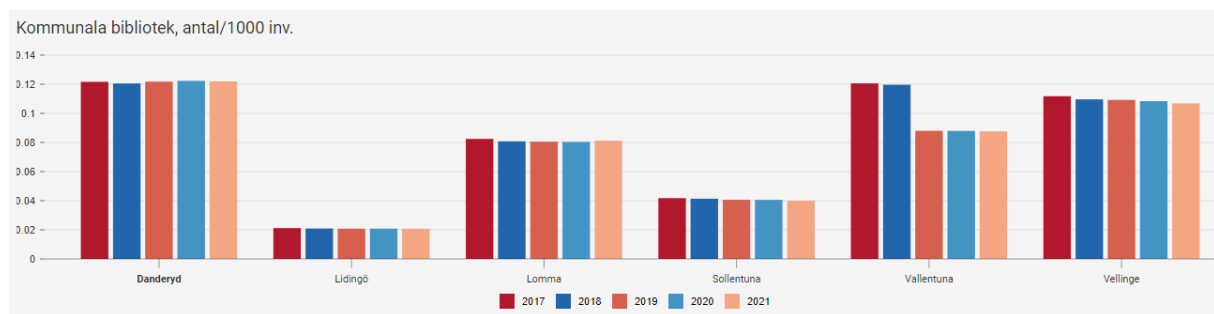
Stapeldiagrammen nedan visar resultat från SCB:s medborgarundersökning 2021. Från och med 2021 har SCB tagit fram en ny medborgarenkät som innebär ett helt nytt upplägg och struktur jämfört tidigare. Många frågor kvarstår men svaren, till följd av ny modell, blir inte jämförbara.

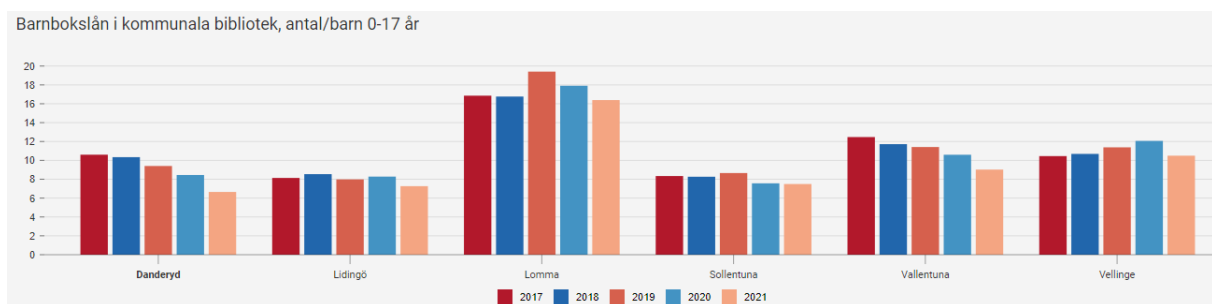
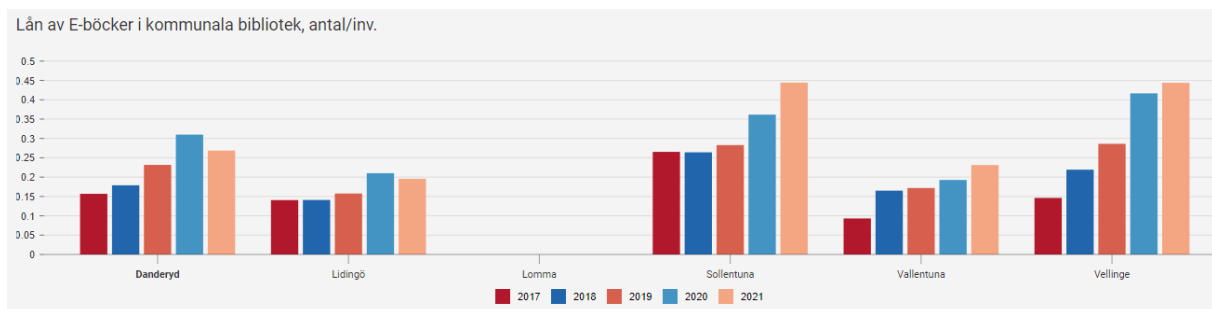
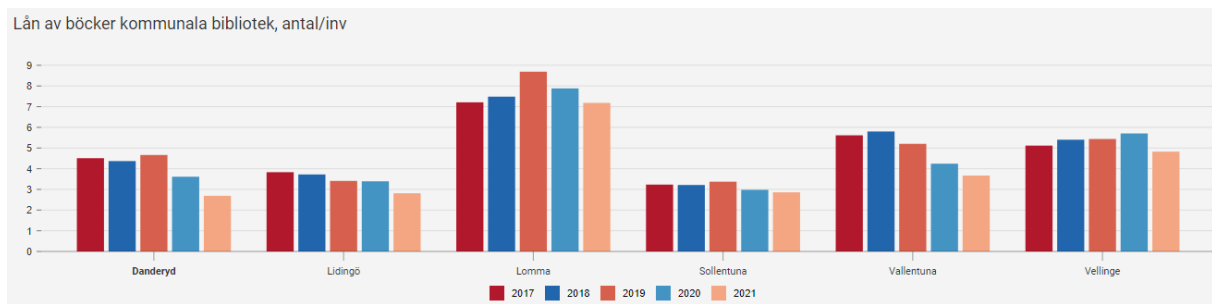

Samtliga jämförelsekommuner får snarlika omdömen av sina invånare där huvudsakligen Lomma och Vallentuna sticker ut positivt. På några frågor har få svarat varför data saknas. Rent generellt får biblioteksverksamhet goda omdömen varför en hög andel positiva svar är att förvänta.

Kvalitet och resultat	2018	2019	2020	2021	2022
Bra utbud av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek, andel (%), SCB	-	-	-	94,2	Publiceras december
Bra digitalt utbud av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek, andel (%), SCB	-	-	-	-	Publiceras december
Bra utbud av aktiviteter (t.ex bokklubbar, författarbesök, sagostunder, utbildning), andel (%), SCB	-	-	-	83,2	Publiceras december

Nedanstående stapeldiagram visar jämförelse av några väsentliga nyckeltal inom biblioteks kärnområde.

I förhållande till de fem jämförelsekommunerna sticker Danderyd ut beträffande ett högt antal bibliotek. De fysiska besöken ligger oförändrade jämfört föregående år och väl över snitt jämfört riket samt i paritet med Lomma och Vellinge. Övrig statistik visar vikande resultat och ligger generellt på lägre nivåer än kommunerna i jämförelsen och även jämfört riket. Barnbokslånen visar på en nedåtgående trend och ligger på en låg nivå även i förhållande till riket. I Vallentuna syns motsvarande trend dock inte hos övriga jämförelsekommuner. Antalet aktiva låntagare har mer än halverats sedan 2019. Danderyd ligger dock nu på en mer normal nivå i förhållande till riket och förvaltningen undersöker om det beror på fel i inrapporterat data. Lidingö som till grunddata är mest likt Danderyd sticker genomgående ut negativt. Lomma med höga besöks- och lånesiffror trots färre bibliotek framstår som intressant för en djupare jämförelse.

Volymer	2017	2018	2019	2020	2021
Kommunala bibliotek, antal/1000 inv, KB	0,12	0,12	0,12	0,12	0,12
Öppethållande huvudbibliotek, tim/vecka, KB	47	47	47	47	47
Fysiska besök vid kommunala bibliotek, antal/inv, KB	8,3	8,3	8,0	4,7	4,7
Lån av böcker kommunala bibliotek, antal/inv, KB	4,5	4,4	4,7	3,6	2,7
Lån av E-böcker i kommunala bibliotek, antal/inv, KB	0,16	0,18	0,23	0,31	0,27

Aktiva låntagare i kommunala bibliotek, antal/1000 inv, KB	470	391	396	238	196
Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-17 år, KB	10,6	10,3	9,4	8,4	6,6
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0-18 år, KB	34,9	32,0	29,3	13,6	11,8

Statistik för 2020 och 2021 visar att såväl ombyggnationen av biblioteket i Mörby centrum som pandemin har inverkat negativt när det gäller fysiska besök och lån. Antalet e-boklån har samtidigt, av naturliga skäl, ökat men inte kunnat kompensera minskningen i den fysiska utlåningen. Biblioteket har under pandemin erbjudit så kallad "Take-Away" service vilket gjort det möjligt för låntagare att beställa fysiska böcker för hämtning utanför bibliotekets lokaler. Denna möjlighet har dock inte kunnat ersätta de lån som uppkommer i samband med de fysiska besöken. Även ett kraftigt minskat antal besök från skolor och förskolor har påverkat såväl besök som lån. Detta är något som kan komma att bestå på sikt eftersom kraven på skolbibliotek är på väg att skärpas nationellt vilket kan leda till att klasslån på folkbiblioteken minskar.

Beträffande aktiviteter för barn och unga suddas gränserna alltmer ut mellan bibliotek och kultur. Bibliotek och kulturhus integreras allt oftare. Resultatet blir att aktiviteter som i en kommun ligger delade på kulturansvarig och biblioteksansvarig kan i en annan räknas och ingå i bibliotekets barn- och ungdomsaktiviteter.

1.7 Kulturskola

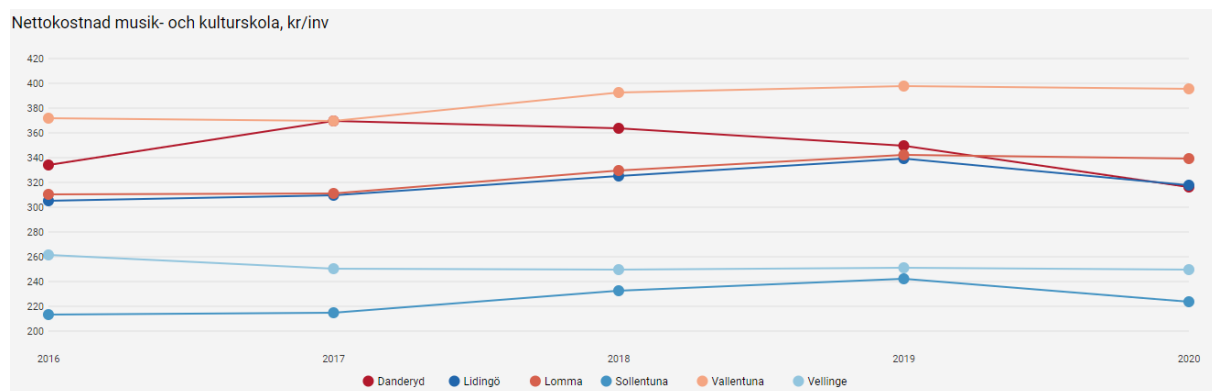
Sammanfattande analys av nyckeltal

I förhållande till jämförelsekommunerna kan konstateras att:

- Nettokostnad per invånare inte sticker ut
- Utbud av ämneskurser i nivå med övriga
- En hög andel barn deltar i kulturskolans undervisning

Kulturskolans verksamhet kommer många barn och unga till del utan att ligga på en hög nettokostnadsnivå. För att nå ut till fler kan satsningar göras på en öppen verksamhet. Detta är en dock en politisk prioritering som fordrar resurser.

Grafen nedan visar nettokostnadsutveckling som kronor per invånare de senaste fem åren för musik- och kulturskola.

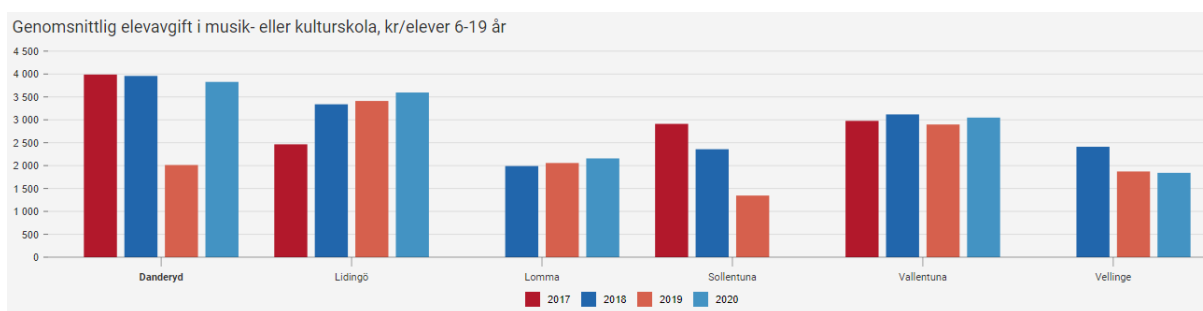
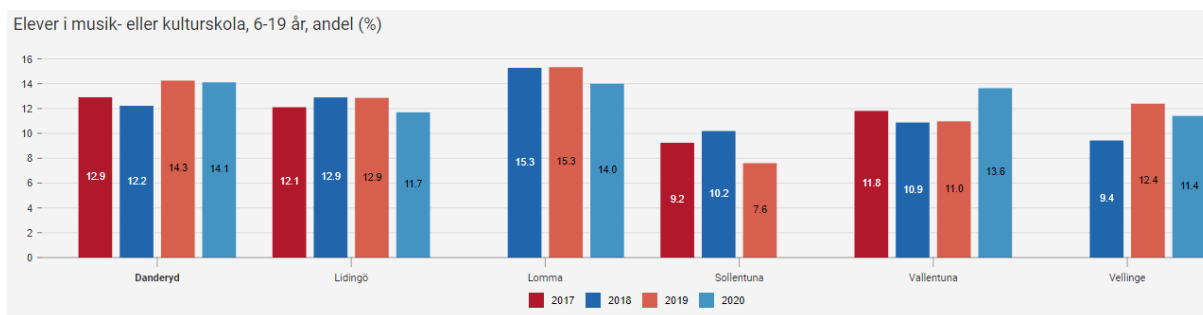
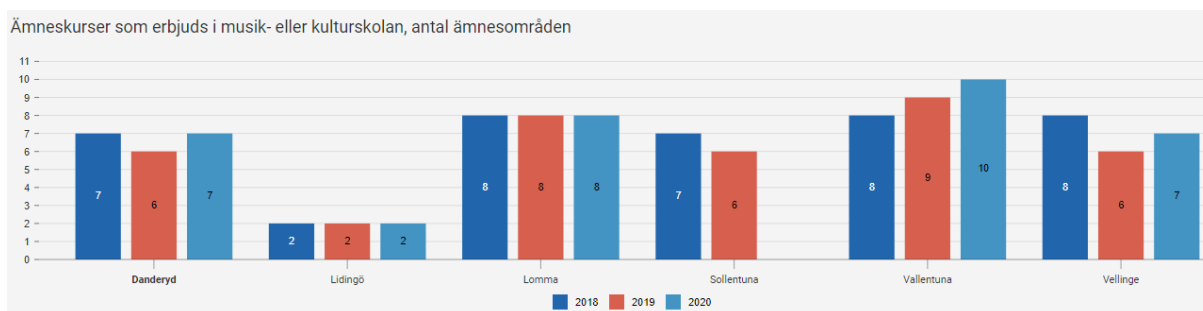

I förhållande till de fem jämförelsekommunerna sticker inte Danderyd ut utan ligger i mitten tillsammans med Lidingö och Lomma. Jämförelser är svåra att göra. Danderyd har en kulturskola som innebär ett flertal konstformer medan Lidingö har en mer traditionell musikskola. I Danderyds kostnad ingår även det bidrag som utbetalas till fristående musikskolor som är verksamma i kommunen. Detta bidrag motsvarar cirka 30 kr per invånare.

Resurser	2017	2018	2019	2020	2021
Nettokostnad musik- och kulturskola, kr/inv, SCB	370	364	349	316	333

Tabellen ovan visar Danderyds nettokostnadsutveckling. Sedan 2017 har nettokostnaden minskat med 10 procent. Minskningen beror dels på de besparingskrav som ägde rum 2019 och 2020 och som medförde att bland annat att musik- och rytmikundervisningen i årskurserna 1 och 2 avvecklades. Dels på covid-19 pandemin som medfört att publika evenemang inte kunnat erbjudas vilket inneburit lägre kostnader under 2020 och 2021. Ökningen från 2020 om 17 kr/invånare avser i huvudsak att kommungemensamma kostnader har omfördelats i samband med räkenskapssammandraget med 15 kr/invånare.

Nedanstående stapeldiagram visar jämförelsestatistik insamlad av Kulturrådet. Enkäten har besvarats av Danderyds kulturskola och de drygt 200 elever i fristående musikskolor ingår ej. Jämförelse med andra kommuner kan bli missvisande beroende på om elever i fristående verksamheter ingår eller inte. Nyckeltalet är ett utvecklingsnyckeltal dvs. har inte tagits fram så länge, kvalitetsgranskningen är inte säkrad och data finns inte för alla kommuner.

När det gäller andel barn- och unga som deltar i kulturskolans verksamhet ligger Danderyd i det högre spannet i förhållande till jämförelsekommunerna. Om de cirka 200 elever som deltar i de fristående musikskolornas undervisning medräknas skulle detta innebära en ökning från 14,1 till 16,9 procent av åldersgruppen 6 - 19 år. Antalet ämneskurser som erbjuds ligger på en genomsnittlig nivå, vilket kan bidra till att kostnadsnivån ligger lägre än i Vallentuna och Lomma. Nettokostnaden påverkas även av verksamhetens intäkter där Danderyd har en högre avgiftsnivå.

Volymer	2017	2018	2019	2020	2021
Ämneskurser som erbjuds i musik- eller kulturskolan, antal ämnesområden (max 12)	-	7	6	7	Ej publicerad
Elever i musik- eller kulturskola, 6 - 19 år, andel (%)	12,9	12,2	14,3	14,1	Ej publicerad
Genomsnittlig elevavgift i musik- eller kulturskola, kr/elever 6-19 år	3988	3 958	2 012 (Fel?)	3 828	Ej publicerad

1.8 Kulturstöd

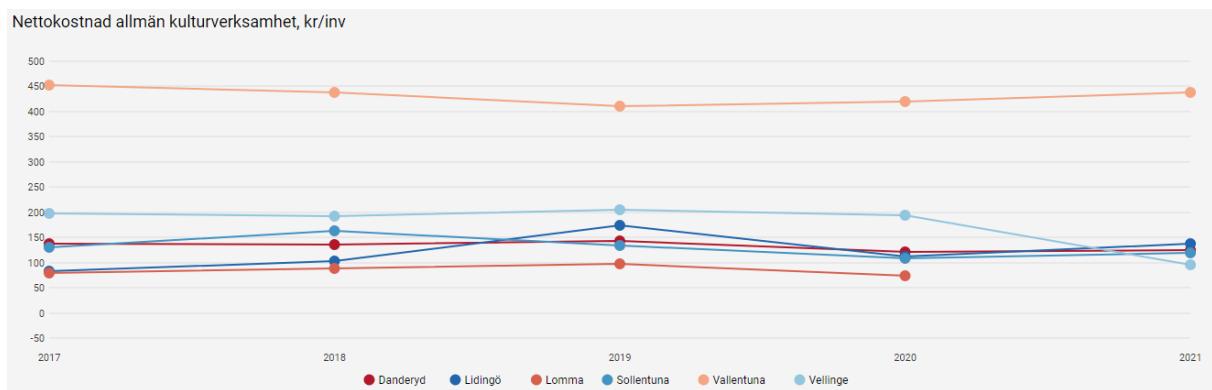
Sammanfattande analys av nyckeltal

I förhållande till jämförelsekommunerna kan konstateras att:

- Nettokostnad per invånare inte sticker inte
- Resultatet från SCB s Medborgarundersökning ligger i fas med övriga jämförelsekommuner, men är låga i förhållande till riket

För verksamheten finns få jämförelsetal att tillgå varför jämförelser försvåras.

Grafen nedan visar nettokostnadsutveckling som kronor per invånare de senaste fem åren för allmän kulturverksamhet.

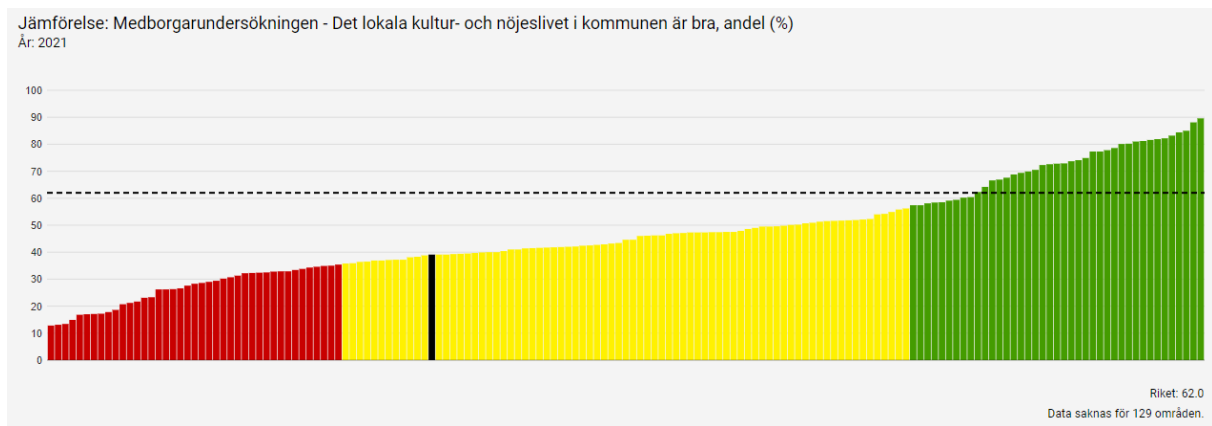

I förhållande till de fem jämförelsekommunerna ligger Danderyds nettokostnad väl i mitten med Vallentuna som en utstickare. Jämfört riket ligger nettokostnaden lågt.

Resurser	2017	2018	2019	2020	2021
Nettokostnad allmän kulturverksamhet, kr/inv, SCB	137	136	143	121	126

Tabellen ovan visar Danderyds nettokostnadsutveckling. Sedan 2017 har nettokostnaden minskat med 8 procent. Minskningen beror huvudsakligen på covid-19 pandemin som medfört att ordinarie programverksamhet inte kunnat erbjudas vilket inneburit lägre kostnader. Ökningen från 2020 om 5 kr/invånare beror på att kommungemensamma kostnader har omfördelats i samband med räkenskapsammandraget med nästan 5 kr/invånare.

Stapeldiagrammet nedan visar resultat från SCB:s medborgarundersökning.

I förhållande till riket ligger Danderyd på en lägre nivå när det gäller det lokala kulturutbudet som kommunens arbete att främja det lokala kulturlivet. De fem jämförelsekommunerna ligger förhållandevis lika. Kommunerna i Stockholms län tycks generellt sätt placeras sig på en lägre nivå. Detta kan bero på en svårighet att konkurrera med det högkvalitativa och rika kulturutbud som finansieras av regionen och Stockholms stad.

Kvalitet och resultat	2018	2019	2020	2021	2022
Det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (%), SCB	-	-	-	39,1	Publiceras december
Kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet är bra, andel (%), SCB	-	-	-	51,8	Publiceras december

Volymer	2017	2018	2019	2020	2021
Publika arrangemang, antal, Egen	58	87	49	37	50

Trots pandemin som påverkat såväl 2020 som 2021 har ett flertal publika arrangemang kunnat genomföras. Många evenemang genomfördes under höstens demokratijubileum. Under våren och sommaren lyckades vi genomföra många utomhuskonserter på skolgårdar och för seniorer